

II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 20ής Δεκεμβρίου 2007

σχετικά με την έγκριση παρέκκλισης, την οποία ζήτησε το Βέλγιο κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2007) 6643]

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2008/96/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης ⁽¹⁾, και ιδίως το παράρτημα ΙΙΙ παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Εάν η ποσότητα κοπριάς που προτίθεται να διασπείρει ετησίως κράτος μέλος ανά εκτάριο, διαφέρει από την καθοριζόμενη στην πρώτη πρόταση και στο στοιχείο α) του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, η εν λόγω ποσότητα πρέπει να καθορίζεται κατά τρόπον που να μη διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων του άρθρου 1 της ίδιας οδηγίας και να αιτιολογείται με αντικειμενικά κριτήρια, όπως, στην προκειμένη περίπτωση, η παρατεταμένη καλλιεργητική περίοδος και οι καλλιέργειες με μεγάλες ανάγκες αζώτου.

(2) Το Βέλγιο υπέβαλε στην Επιτροπή αίτηση παρέκκλισης για την περιφέρεια της Βαλονίας βάσει του παραρτήματος ΙΙΙ παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.

(3) Η αιτούμενη παρέκκλιση αφορά την πρόθεση του Βελγίου να επιτρέψει τη χρήση στη Βαλονία μέχρι και 230 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως από ζωική κοπριά σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις των οποίων τα εδάφη χρησιμοποιούνται σε ποσοστό υψηλότερο του 48 % ως λειμώνες. Η χρήση αζώτου από ζωική κοπριά σε λειμώνες δεν θα υπερβαίνει τα 230 kg ανά εκτάριο ετησίως ενώ στις αρόσιμες καλλιέργειες των εν λόγω αγροκτημάτων δεν θα υπερβαίνει τα 115 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως.

(4) Ο χαρακτηρισμός των περιοχών που θεωρούνται ευπαθείς ως προς τη νιτρορρύπανση στη Βαλονία σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 3 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, καλύπτει περίπου το 42 % του εδάφους της περιοχής και το 54 % των χρησιμοποιούμενων γεωργικών εκτάσεων.

(5) Εκτιμάται ότι από την εν λόγω παρέκκλιση θα καλυφθούν περίπου 500 αγροκτήματα, που αντιστοιχούν στο 5,6 % του συνολικού αριθμού των αγροκτημάτων σε περιοχές ευπαθείς ως προς τη νιτρορρύπανση και στο 3 % των χρησιμοποιούμενων γεωργικών γαιών.

(6) Η νομοθεσία για την εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ στην Βαλονία, δηλαδή το «Διάταγμα της κυβέρνησης της Βαλονίας της 15ης Φεβρουαρίου 2007 για την τροποποίηση του δεύτερου βιβλίου του περιβαλλοντικού κώδικα που αποτελεί κώδικα του κράτους όσον αφορά την αιφόρο διαχείριση του αζώτου στη γεωργία» έχει ήδη εγκριθεί και ισχύει επίσης και για την αιτούμενη παρέκκλιση.

⁽¹⁾ ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

- (7) Από τα δεδομένα για την ποιότητα του ύδατος προκύπτει ότι στη Βαλονία το 2005 η μέση συγκέντρωση του αζώτου στα επιφανειακά ύδατα των περιοχών που είναι ευπαθείς ως προς τη νιτρορρύπανση ανερχόταν σε 16,7 mg/l, και έτεινε να παραμείνει σταθερή ή να μειωθεί στο 84 % των παρακολουθούμενων τοποθεσιών κατά την περίοδο 2001-2005. Η μέση συγκέντρωση στα υπόγεια ύδατα το 2005 ανερχόταν σε 24,8 mg αζωτούχων ενώσεων ανά λίτρο με τάσεις σταθερότητας ή μείωσης στο 74 % των παρακολουθούμενων τοποθεσιών κατά την περίοδο 2001-2005.
- (8) Η μέση προσφορά αζώτου ανά εκτάριο από ζωική κοπριά μειώθηκε κατά 12 % σχετικά προς το 1990 και το 2004 ανερχόταν σε 101 kg/ha στις χρησιμοποιούμενες γαίες, εκ των οποίων 94 % προερχόταν από κοπριά βοοειδών, 3 % από κοπριά χοίρων και 2 % από κοπριά πουλερικών. Η μέση χρήση χημικών λιπασμάτων μειώθηκε τόσο σε ό,τι αφορά το άζωτο όσο και σε ό,τι αφορά το φώσφορο ως προς το 1991, αντιστοίχως κατά 19 % και 49 % με αποτέλεσμα το 2004 να ανέλθει κατά μέσο όρο σε 109 kg/ha και 28 kg/ha αντιστοίχως για το άζωτο και το φώσφορο.
- (9) Από τα δικαιολογητικά έγγραφα που συνοδεύουν τη γνωστοποίηση προκύπτει ότι η προτεινόμενη ποσότητα των 230 χιλιογράμμων αζώτου κοπριάς ανά εκτάριο ετησίως αιτιολογείται με αντικειμενικά κριτήρια, όπως, στην προκειμένη περίπτωση, η παρατεταμένη καλλιεργητική περίοδος και οι καλλιέργειες με μεγάλες ανάγκες αζώτου.
- (10) Η Επιτροπή, αφού εξέτασε την αίτηση, κρίνει με την προτεινόμενη ποσότητα των 230 χιλιογράμμων αζώτου ανά εκτάριο ετησίως δεν διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, εφόσον τηρηθούν ορισμένοι αυστηροί όροι.
- (11) Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να ισχύει σε συνδυασμό με το δεύτερο πρόγραμμα δράσης για την περιοχή της Βαλονίας κατά την περίοδο 2007-2010.
- (12) Τα μέτρα που προβλέπει η παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για τη νιτρορρύπανση που έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται, υπό τους όρους της παρούσας απόφασης, η παρέκκλιση την οποία ζήτησε το Βέλγιο για την περιφέρεια της Βαλονίας με την επιστολή της 19ης Οκτωβρίου 2006, για να επιτραπεί η χρήση μεγαλύτερης ποσότητας ζωικής κοπριάς από εκείνη που προβλέπεται στην πρώτη φράση και στο στοιχείο α) του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του παραρτήματος III της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, νοούνται ως:

- α) «βοοτροφικές μονάδες», οι εκμεταλλεύσεις με περισσότερες από τρεις μονάδες μεγάλων ζώων, όπου τουλάχιστον τα δύο τρίτα των ζώων είναι βοοειδή·
- β) «λειμώνες», οι εκτάσεις των βοοτροφικών μονάδων που καλλιεργούνται ως μόνιμοι ή προσωρινοί λειμώνες (εν προκειμένω προσωρινοί κατά κανόνα σημαίνει για χρονικό διάστημα μικρότερο των τεσσάρων ετών).

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση ισχύει κατά περίπτωση και εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 4, 5 και 6 για τις βοοτροφικές μονάδες.

Άρθρο 4

Ετήσια αδειοδότηση και ανάληψη δέσμευσης

1. Οι γεωργοκτηνοτρόφοι που επιθυμούν να επωφεληθούν από παρέκκλιση, υποβάλλουν αίτηση στις αρμόδιες αρχές κάθε χρόνο.
2. Ταυτόχρονα με την υποβολή της ετήσιας αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν τους όρους των άρθρων 5 και 6.
3. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε όλες οι αιτήσεις παρέκκλισης να υπόκεινται σε διοικητικό έλεγχο. Εφόσον οι εκτελούμενοι έλεγχοι εκ μέρους των αρμοδίων αρχών των αιτήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αποδεικνύουν ότι δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6, ο αιτών ενημερώνεται σχετικά και η αίτηση θεωρείται ότι απορρίφθηκε.

Άρθρο 5

Διασπορά κοπριάς και άλλων λιπασμάτων

1. Η ποσότητα ζωικής κοπριάς που διασπείρεται ετησίως στο έδαφος βοοτροφικών μονάδων, συμπεριλαμβανομένης της διασποράς από τα ίδια τα ζώα, δεν υπερβαίνει την ποσότητα κοπριάς που περιέχει 230 χιλιογράμματα αζώτου ανά εκτάριο, τηρουμένων των όρων των παραγράφων 2 έως 8.
2. Η ποσότητα της ζωικής κοπριάς που χρησιμοποιείται στους λειμώνες δεν υπερβαίνει τα 230 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως. Η ποσότητα της ζωικής κοπριάς που χρησιμοποιείται σε άλλα εδάφη αγροκτημάτων δεν υπερβαίνει τα 115 kg ανά εκτάριο, ετησίως.

3. Για κάθε αγρόκτημα τηρείται πρόγραμμα λίπανσης το οποίο περιγράφει την αμειψισπορά στη χρησιμοποιούμενη έκταση και την προγραμματισθείσα προσθήκη κοπριάς καθώς και αζωτούχων και φωσφορικών λιπασμάτων. Το σχέδιο αυτό είναι διαθέσιμο στο αγρόκτημα το αργότερο στις 31 Μαρτίου κάθε ημερολογιακού έτους.

Το σχέδιο λίπανσης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) τον αριθμό των ζών και περιγραφή του συστήματος στέγασης και αποθήκευσης, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η χωρητικότητα των διαθέσιμων χώρων αποθήκευσης κοπριάς·
 - β) υπολογισμό του αζώτου κοπριάς (μείον τις απώλειες στέγασης και αποθήκευσης) και του φωσφόρου κοπριάς που παράγονται στη μονάδα·
 - γ) την αμειψισπορά και την έκταση κάθε καλλιέργειας, συμπεριλαμβανόμενου πρόχειρου σχεδιαγράμματος στο οποίο σημειώνονται οι επιμέρους αγροί·
 - δ) τις προβλεπόμενες απαιτήσεις των καλλιεργειών σε άζωτο και φωσφόρο·
 - ε) την ποσότητα και το είδος κοπριάς που παραδίδεται εκτός του εδάφους της μονάδας·
- στ) χρήση αζώτου και φωσφόρου από κοπριά σε κάθε αγρό·
- ζ) τη διασπορά αζώτου και φωσφόρου χημικών και άλλων λιπασμάτων σε κάθε αγρό.

Για να διασφαλιστεί η συνέπεια των σχεδίων λίπανσης προς τις πραγματικές γεωργικές πρακτικές, τα σχέδια αναθεωρούνται το αργότερο επτά ημέρες μετά από κάθε μεταβολή της γεωργικής πρακτικής.

4. Κάθε μονάδα τηρεί λογαριασμούς λιπασμάτων, που υποβάλλει στην αρμόδια αρχή για κάθε ημερολογιακό έτος.

5. Κάθε μονάδα που επωφελείται από μεμονωμένη παρέκκλιση αποδέχεται ότι η αίτηση που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, το σχέδιο λίπανσης και οι λογαριασμοί λιπασμάτων μπορούν να υποβληθούν σε έλεγχο.

6. Για κάθε μονάδα που επωφελείται από μεμονωμένη παρέκκλιση, εκτελείται περιοδική ανάλυση φωσφόρου στο έδαφος, τουλάχιστον ανά τετραετία, για κάθε έκταση της μονάδας που είναι ομοιογενής ως προς την αμειψισπορά και τα χαρακτηριστικά του εδάφους. Απαιτείται τουλάχιστον μία ανάλυση ανά 5 εκτάρια γης.

7. Η συγκέντρωση του αζώτου στο έδαφος μετράται κάθε χρόνο σε κάθε αγρόκτημα το οποίο αποτελεί αντικείμενο χωριστής παρέκκλισης. Τουλάχιστον πέντε δείγματα ετησίως αναλύονται για κάθε αγρόκτημα.

8. Δεν διασπείρεται κοπριά το φθινόπωρο, πριν από την καλλιέργεια χόρτου.

Άρθρο 6

Εδαφική διαχείριση

1. Ποσοστό τουλάχιστον 48 % των διαθέσιμων εκτάσεων για την προσθήκη κόπρου στα αγροκτήματα πρέπει να καλλιεργείται με χόρτο.

2. Οι γεωργοκτηνοτρόφοι που επωφελούνται από μεμονωμένη παρέκκλιση εφαρμόζουν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) οι προσωρινοί λειμώνες οργώνονται την άνοιξη·
- β) η αμειψισπορά δεν περιλαμβάνει όσπρια ούτε άλλα φυτά που δεσμεύουν το ατμοσφαιρικό άζωτο. Αυτό ωστόσο δεν ισχύει για τα όσπρια στους λειμώνες όπου η παρουσία τους δεν υπερβαίνει το 50 % της βλάστησης.

Άρθρο 7

Άλλα μέτρα

1. Η παρούσα παρέκκλιση εφαρμόζεται δίχως να θίγονται μέτρα τα οποία απαιτείται να τηρούνται για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς την υπόλοιπη κοινοτική νομοθεσία για το περιβάλλον.

2. Κάθε αγρότης υπέρ του οποίου εκδίδεται χωριστή παρέκκλιση λαμβάνει τεχνική αρωγή μέσω υπηρεσίας παροχής συμβουλών, η οποία εξασφαλίζει την αξιολόγηση των πορισμάτων της εδαφικής ανάλυσης, των σχεδίων λίπανσης και των λογαριασμών λιπασμάτων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης διαβιβάζονται στις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες να ελέγχουν κατά πόσον επιτυγχάνεται συμμόρφωση προς τους όρους των άρθρων 5 και 6.

Άρθρο 8

Έλεγχος

1. Η αρμόδια αρχή σχεδιάζει και ενημερώνει ετησίως χάρτες, όπου εμφανίζεται το ποσοστό των ζών και των γεωργικών γαιών που καλύπτονται από μεμονωμένη παρέκκλιση σε κάθε γεωργική ζώνη. Οι χάρτες αυτοί υποβάλλονται στην Επιτροπή κάθε χρόνο και για πρώτη φορά το δεύτερο τρίμηνο του 2007.

2. Συγκροτείται και διατηρείται σε λειτουργία δίκτυο παρακολούθησης για τη λήψη δειγμάτων των επιφανειακών και των μικρού βάθους υπογείων υδάτων, με σκοπό την εκτίμηση των επιπτώσεων της παρέκκλισης στην ποιότητα των υδάτων.

3. Η παρακολούθηση και η ανάλυση των θρεπτικών στοιχείων παρέχουν στοιχεία για την τοπική χρήση της γης, την αμειψισπορά και τις γεωργικές πρακτικές στις μονάδες που επωφελούνται από μεμονωμένες παρεκκλίσεις. Τα δεδομένα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το βάσει μοντέλων υπολογισμό της κλίμακας της απόπλυσης νιτρικών ενώσεων και των απωλειών φωσφόρου από τους αγρούς, όπου διασπείρονται έως 230 χιλιόγραμμα αζώτου ζωικής κοπριάς ανά εκτάριο ετησίως.

4. Ορίζονται τόποι παρακολούθησης για την παροχή στοιχείων σχετικά με τη συγκέντρωση του αζώτου στο εδαφικό νερό και τις αντίστοιχες απώλειες αζώτου από τη ζώνη των ριζών στα υπόγεια ύδατα καθώς και σχετικά με τις απώλειες αζώτου κατά την αποστράγγιση επιφανειακών και υποεπιφανειακών υδάτων, τόσο υπό καθεστώς παρέκκλισης όσο και μη.

Άρθρο 9

Υποβολή εκθέσεων

1. Η αρμόδια αρχή υποβάλλει τα αποτελέσματα της παρακολούθησης κάθε χρόνο στην Επιτροπή, με τη μορφή συνοπτικής έκθεσης για την εξέλιξη της ποιότητας του νερού, την αξιολόγηση των αζωτούχων καταλοίπων στο έδαφος το φθινόπωρο στα αγροκτήματα για τα οποία ισχύει παρέκκλιση και εφαρμόζεται πρακτική αξιολόγησης. Η έκθεση αυτή παρέχει πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο αξιολογείται η τήρηση των όρων της παρέκκλισης, με τη διενέργεια ελέγχων στο επίπεδο των αγροκτημάτων, και περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τα μη συμμορφούμενα αγροκτήματα, βάσει των πορισμάτων των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων. Η πρώτη

έκθεση θα διαβιβαστεί μέχρι τον Ιούλιο του 2008 και οι εν συνεχεία εκθέσεις διαβιβάζονται κάθε χρόνο μέχρι τον Ιούνιο.

2. Τα αποτελέσματα που συγκεντρώνονται τοιουτοτρόπως θα ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή κατά την εξέταση τυχόν νέας αίτησης παρέκκλισης.

Άρθρο 10

Ισχύς

Η παρούσα απόφαση ισχύει στο πλαίσιο του δεύτερου προγράμματος δράσης για την περίοδο 2007-2010 στην περιφέρεια της Βαλονίας «Διάταγμα της κυβέρνησης της Βαλονίας της 15ης Φεβρουαρίου 2007 για την τροποποίηση του δεύτερου βιβλίου του περιβαλλοντικού κώδικα που αποτελεί κώδικα του κράτους όσον αφορά την αειφόρο διαχείριση του αζώτου στη γεωργία». Η απόφαση λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

Άρθρο 11

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο του Βελγίου.

Βρυξέλλες, 20 Δεκεμβρίου 2007.

Για την Επιτροπή

Σταύρος ΔΗΜΑΣ

Μέλος της Επιτροπής